

Za aký druh trestného činu môžem dostať odškodnenie?

Štát poskytuje navrhovateľovi odškodnenie a náhradu škody v prípade porušenia dánskeho trestného zákonníka alebo „zákona o mieste pobytu, zákaze pobytu a vyhostení“, v dôsledku ktorého došlo k ujme na zdraví alebo smrti. Vyplýva to zo zákona o odškodnení obetí. Základom pre poskytnutie odškodnenia a náhrady škody podľa zákona o odškodnení obetí nemôže byť porušenie osobitných právnych predpisov, medzi ktoré okrem iných patrí zákon o cestnej premávke, vojenský trestný zákonník a vyhlášky. To, či sa na daný prípad vzťahuje zákon o odškodnení obetí, nezávisle posudzuje dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov. Tento výbor však zvyčajne vo svojom posúdení ako východiskový bod používa posúdenie trestného činu políciou. Odškodnenie ani náhrada škody sa neposkytujú v prípade, že daný čin ako taký nie je trestný, napríklad ak išlo o sebaobranu, ak sa uplatňuje zásada *jus necessitatis* alebo ak bol vyjadrený súhlas.

Za aký druh ujmy môžem dostať odškodnenie?

Do hlavného rozsahu pôsobnosti zákona patrí ujma na zdraví, keďže náhrada majetkovej škody sa poskytuje len v obmedzenom rozsahu. Pod pojmom ujma na zdraví sa rozumie ujma na fyzickom zdraví, ako aj psychická ujma.

Odškodnenie sa v zásade vypláca len priamemu navrhovateľovi, ktorý utrpel ujmu v dôsledku trestného činu. Môžete však dostať odškodnenie a náhradu škody podľa zákona o odškodnení obetí aj vtedy, keď ste sa v čase, keď sa daný skutok stal, nachádzali v tesnej blízkosti, hoci vás nemožno v skutočnosti považovať za obeť. Existuje zároveň aj paralelná možnosť pre príbuzných obeť dostať odškodnenie za výdavky na pohreb, stratu živiteľa rodiny a pod.; pozri ďalej.

V prípade ujmy na zdraví môžu byť odškodnenie a náhrada škody poskytnuté v súvislosti s týmito nárokmi:

výdavky na zotavenie,
strata príjmu,
bolesť a utrpenie,
trvalá ujma na zdraví,
strata schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť,
nároky z mimozmluvnej zodpovednosti,
odškodnenie za hrubé porušenie,
iné druhy straty (napríklad predĺženie trvania odbornej prípravy alebo potreba špeciálnych pomôcok),
výdavky na právnu pomoc.

V prípade smrti navrhovateľa existuje možnosť odškodnenia v súvislosti s týmito nárokmi:

výdavky na pohreb,
strata živiteľa rodiny,
dočasný príspevok pre pozostalého(-ú) manžela/manželku alebo druha/družku,
príspevok pre pozostalých.

V situáciách, keď zároveň došlo aj k majetkovej škode, sa vypláca odškodnenie za oblečenie a osobné veci, ktoré mala obeť na sebe alebo pri sebe v čase, keď došlo k ujme na zdraví, ako aj odškodnenie za majetkovú škodu spôsobenú určitými osobami zapojenými do prípadu, ako sú napríklad odsúdené osoby. Neposkytuje sa odškodnenie za finančnú stratu, napríklad v dôsledku podvodu. Podobne sa odškodnenie neposkytuje za spôsobený nedostatok, prevádzkové straty, stratu zisku a pod.

Môžem dostať odškodnenie, ak som príbuzný alebo nezaopatrený rodinný príslušník obeť, ktorá zomrela v dôsledku trestného činu? Ktorí príbuzní alebo nezaopatrení rodinní príslušníci môžu dostať odškodnenie?

Áno. Ako už bolo uvedené, v prípade smrti poškodenej osoby sa môže vyplatiť odškodnenie a náhrada škody.

Na vyplatenie odškodnenia za výdavky na pohreb má nárok osoba, ktorá pohreb uhradila, bez ohľadu na to, či má so zosnulou osobou príbuzenský vzťah. Odškodnenie za stratu živiteľa rodiny sa poskytuje manželovi/manželke alebo druhovi/družke a pozostalým deťom, pre ktorých bola zosnulá osoba živiteľom rodiny.

Ak po zosnulej osobe nezostal(-a) manžel/manželka alebo druh/družka, v prípade osobitných okolností môže byť poskytnutý dočasný príspevok inému pozostalému. Môže to byť napríklad brat alebo sestra, ktorá so zosnulou osobou dlhé roky žila v spoločnej domácnosti.

Okrem toho sa môže priznať príspevok pozostalým, ktorí mali so zosnulou osobou obzvlášť blízky vzťah. Primárne sa tento príspevok poskytuje manželovi/manželke, druhovi/družke, maloletým deťom a ich rodičom.

Môžem dostať odškodnenie, ak som príbuzný alebo nezaopatrený rodinný príslušník obeť, ktorá prežila? Ktorí príbuzní alebo nezaopatrení rodinní príslušníci môžu v takomto prípade dostať odškodnenie?

Náhrada za výdavky spojené s lekársym ošetrením sa môže poskytnúť rodičom navštevujúcim svoje deti, ktoré utrpeli ujmu na zdraví.

Pre deti a dospelých môže byť z hľadiska zlepšenia ich zdravotného stavu kľúčové, aby bola v nemocnici prítomná ich matka alebo otec alebo aby sa ich matka alebo otec zúčastňovali na rehabilitácii. V takýchto prípadoch môže odškodnenie pokrývať celú stratu príjmu matky alebo otca alebo jej časť.

Môžem dostať odškodnenie, ak nie som štátny príslušník členskej krajiny EÚ?

Áno. V zákone o odškodnení obetí sa poskytnutie odškodnenia nepodmieňuje nijakou požiadavkou týkajúcou sa štátnej príslušnosti alebo miesta pobytu. Kritériom je len to, či k trestnému činu došlo v Dánsku. Ak sú všetky podmienky podľa zákona splnené, neprihliada sa na to, či je navrhovateľ cudzinec s pobytom v Dánsku, obyčajný turista alebo sa na území Dánska zdržiava len krátko.

Ak v tejto krajine žijem alebo z nej pochádzam (je to moja krajina pobytu alebo som jej občanom), môžem si v nej uplatniť nárok na odškodnenie, aj keď k trestnému činu došlo v inej členskej krajine EÚ? Môžem takto postupovať namiesto toho, aby som si nárok na odškodnenie uplatnil(-a) v krajine, v ktorej k trestnému činu došlo? Ak áno, za akých podmienok?

Vo všeobecnosti platí, že to nie je možné. Existuje však obmedzená možnosť získať od dánskeho Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov odškodnenie aj v prípade, keď k ujme na zdraví došlo v dôsledku trestného činu spáchaného v zahraničí. Odškodnenie sa poskytuje len v prípade, že

je to opodstatnené. Možnosť poskytnutia odškodnenia je určená pre úzky rozsah prípadov a využíva sa len vo výnimočných prípadoch, keď to opodstatňujú osobitné okolnosti.

V osobitných prípadoch sa vypláca odškodnenie za ujmu spôsobenú trestnými činmi spáchanými mimo Dánska, ak má navrhovateľ domicil v Dánsku, má dánsku štátnu príslušnosť alebo bol v čase spáchania trestného činu vyslaný do zahraničia, aby zastupoval Dánsko. Odškodnenie a náhrada škody sa vyplácajú v prípade ujmy spôsobenej v dôsledku útoku osoby s dánskou štátnou príslušnosťou alebo domicilom v Dánsku v zahraničí na inú osobu s dánskou štátnou príslušnosťou alebo domicilom v Dánsku. Platí to však len vtedy, ak k ujme dôjde v rámci uzavretého dánskeho prostredia, napríklad v spojení so školským výletom. Ak je skutočnosť, že obeť aj páchateľ majú väzbu na Dánsko, iba náhodná, odškodnenie sa neposkytuje.

Odškodnenie sa môže poskytnúť aj vtedy, keď je obeťou takýchto trestných činov navrhovateľ, ktorý má miesto pobytu v Dánsku a pracovne sa nachádza mimo Dánska. Zahŕňa to len krátkodobé pracovné cesty do zahraničia za okolností, v ktorých nemožno očakávať, že navrhovateľ alebo jeho zamestnávateľ zabezpečil súkromné poistenie pre prípad ujmy. K ujme musí dôjsť v pracovnom čase.

Štúdium a stáže v zahraničí sa nepovažujú za činnosti spojené so zamestnaním.

Ak je žiadateľom maloleté dieťa, ktoré má pobyt v zahraničí, pretože jeho rodičia tam vykonávajú činnosti spojené so zamestnaním, môže získať odškodnenie a náhradu škody. V takomto prípade sa dôraz kladie na okolnosti pobytu rodičov.

Ak si chcem uplatniť nárok na odškodnenie, musím trestný čin najskôr oznámiť na polícii?

Áno, základnou podmienkou na získanie odškodnenia od štátu je oznámiť trestný čin do 72 hodín na polícii.

Oznámením sa myslí žiadosť, aby polícia prípad vyšetrila. V závažnejších prípadoch zvyčajne nebýva potrebné podať výslovnú žiadosť o začatie vyšetrovania, ale v menej závažných prípadoch sa to vo všeobecnosti vyžaduje. Na to, aby sa trestný čin považoval za oznámený na polícii, preto nemusí vždy postačovať skutočnosť, že na mieste boli prítomní príslušníci polície a prípadne sa s poškodenou osobou aj zhovárali.

Za určitých okolností je možné od lehoty na oznámenie upustiť. Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov napríklad takmer vždy upustí od požiadavky oznámiť trestný čin na polícii do 72 hodín, ak bol páchateľ aj napriek neskoršiemu oznámeniu úspešne zadržaný a trestne stíhaný.

Strach z odvety nie je podľa zákona dôvodom opodstatňujúcim neoznámenie trestného činu na polícii do 72 hodín.

Lehota 72 hodín neplatí pre prípady znásilnenia, incestu, závažných sexuálnych trestných činov spáchaných na deťoch a určitých sexuálnych trestných činov spáchaných na osobe mladšej ako 18 rokov. Výnimka zo zákona sa vzťahuje len na lehotu 72 hodín a naďalej sa predpokladá, že podmienkou nároku na odškodnenie je to, že trestný čin bol oznámený na polícii. Táto lehota bola zrušená s účinnosťou na prípady ujmy spôsobenej trestnými činmi spáchanými po 1. apríli 2016.

Musím pri uplatnení nároku na odškodnenie najskôr počkať na výsledok policajného vyšetrovania alebo trestného konania?

Administratívne spracovanie

Žiadosť o odškodnenie je potrebné predložiť na polícii v policajnom obvode, v ktorom bolo podané oznámenie trestného činu. Žiadosť sa postupuje dánskemu Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov.

V prípade, že polícia, prokurátor alebo súd prípad ešte stále spracúva, polícia žiadosť predloží dánskemu Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov až po uzavretí prípadu. Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov sa však za určitých okolností môže prípadom zaoberať ešte pred tým, než ho polícia, úrad generálneho prokurátora alebo súd uzavrie.

Dochádza k tomu len vo veľmi zriedkavých prípadoch a zvyčajne len v súvislosti s veľmi závažnými trestnými činmi, ako je napríklad zabitie, pri ktorých môže v záujme pozostalých vzniknúť osobitná potreba rozhodnúť o nároku na odškodnenie alebo o jeho časti, aj keď polícia alebo súd prípad ešte neuzavreli.

Ak existuje akákoľvek pochybnosť o tom, či bol trestný čin spáchaný, o tom, či existujú objektívne dôvody na beztrestnosť alebo či existujú dôvody na zníženie výšky odškodnenia pre pochybenie navrhovateľa, dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov sa bez ohľadu na závažnosť prípadu nemôže prípadom zaoberať, až kým ho polícia alebo súd neuzavrú.

Súdne konanie

Žiadateľ musí svoj nárok na odškodnenie predložiť počas trestného konania na súde. V tomto prípade sa sudca môže rozhodnúť preskúmať opodstatnenie nároku, postúpiť jeho preskúmanie dánskemu Výboru pre trestné oznámenia v súvislosti s ujmou v dôsledku trestných činov alebo toto preskúmanie odložiť do občianskeho súdneho konania. Môže to závisieť od toho, či páchateľ nárok napadol alebo nie.

Ak sa nárokom zaoberal súd počas trestného konania, navrhovateľ môže žiadosť poslať aj dánskemu Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov.

Musím o odškodnenie najskôr žiadať páchateľa – ak je známy?

Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov neposkytne odškodnenie, ak náhradu škody navrhovateľovi poskytol páchateľ alebo ak sa na ňu vzťahuje poistenie či iné príspevky, ktoré majú povahu odškodnenia za škodu. Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov vydá rozhodnutie, až keď sa určí, či sa na náhradu škody vzťahuje iný prostriedok.

Nie je podmienkou najskôr sa pokúsiť získať náhradu škody od páchateľa ani to, aby bol páchateľ známy.

Mám nárok na odškodnenie, aj keď páchateľ nie je známy alebo nebol odsúdený?

Áno. Štát môže odškodnenie poskytnúť aj vtedy, keď nie je možné viesť trestné konanie, pretože páchateľ je neznámy alebo ho nie je možné nájsť. Naďalej však platí, že musia byť splnené ostatné zákonné podmienky.

V takýchto prípadoch dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov nezávisle posúdi, či bola ujma na zdraví spôsobená trestným činom.

Je stanovená lehota, v ktorej si musím nárok na odškodnenie uplatniť?

Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov nemôže spracovať žiadosť predloženú viac než dva roky od spáchania daného trestného činu, pokiaľ na to neexistujú osobitné dôvody. Ak bol v danej veci vydaný rozsudok, lehota začne plynúť odo dňa skončenia trestného stíhania. Ak prípad vyšetrovala polícia a následne nebol začatý trestný konanie, lehota začne plynúť odo dňa, keď polícia vydala rozhodnutie o ukončení vyšetrovania.

Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov takisto nemôže, pokiaľ na to neexistujú osobitné dôvody, spracovať žiadosť v prípade, že sa už v minulosti zaoberal nárokom tohto istého navrhovateľa na náhradu škody za ten istý trestný čin a nový nárok bol vznesený viac než dva roky po tom, ako sa navrhovateľ o tomto nároku dozvedel alebo sa mal o ňom dozvedieť.

Polícia má povinnosť poučiť navrhovateľa, pokiaľ ide o prístup k odškodneniu podľa zákona o odškodnení obetí. Ak si polícia túto povinnosť nespĺnila, dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov od dvojročnej lehoty zvyčajne upustí.

Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov s väčšou pravdepodobnosťou od lehoty upustí v prípade, že navrhovateľ bol v čase, keď k trestnému činu došlo, maloletým dieťaťom.

Aké straty a výdavky odškodnenie pokrýva?

a) v prípade obete trestného činu:

majetková škoda (nie psychická ujma):

náklady na zdravotnú starostlivosť v súvislosti s ujmou na zdraví (lekárska starostlivosť – ambulantná a nemocničná starostlivosť, zotavenie) – **ÁNO**,

dodatočné potreby alebo náklady vyplývajúce z ujmy na zdraví (t. j. starostlivosť a pomoc, dočasné a trvalé ošetrovanie, predĺžené trvanie vzdelávania, fyzioterapia, prispôsobenie bývania, špeciálne pomôcky a pod.) – **ÁNO**,

trvalá ujma na zdraví (napr. invalidita a iné druhy zdravotného postihnutia) – **ÁNO**,

strata príjmu počas trvania lekárskej starostlivosti a po jej skončení (vrátane straty príjmu a straty schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť alebo zníženia schopnosti zabezpečiť si živobytie a pod.) – **ÁNO**,

strata príležitosti – **NIE**,

výdavky spojené so súdnym konaním týkajúcim sa udalosti, pri ktorej došlo k škode, napríklad poplatky za právne služby, trovy konania – **ÁNO, v niektorých prípadoch**. V osobitných prípadoch môže dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov rozhodnúť, že navrhovateľ musí v celej výške alebo čiastočne uhradiť výdavky, ktoré mu vznikli v súvislosti s riešením prípadu výborom. Navrhovateľ nikdy neznesá žiadne náklady na právne služby spojené so samotným vyšetrovaním trestného činu, pretože ich znáša polícia,

odškodnenie za odcudzený alebo poškodený osobný majetok – **ÁNO**. Vypláca sa odškodnenie za oblečenie a osobné veci, ktoré mala obeť na sebe alebo pri sebe v čase, keď došlo k ujme na zdraví;

psychická (duševná) ujma:

bolesť a utrpenie obeť – **ÁNO**. Ďalšie položky, za ktoré možno dostať odškodnenie a náhradu škody, sú uvedené v predchádzajúcom texte;

b) v prípade osôb, ktoré majú príslušný nárok, alebo príbuzných obeť:

majetková škoda (nie psychická ujma):

náklady na pohreb – **ÁNO**,

náklady na zdravotnú starostlivosť (napr. liečba rodinného príslušníka, ambulantná a nemocničná starostlivosť, rehabilitácia) – **NIE**,

strata živého alebo strata príležitosti – **ÁNO/NIE**. Odškodnenie sa vypláca za stratu živiteľa rodiny. Podrobnosti sú uvedené v predchádzajúcom texte;

psychická ujma:

bolesť a utrpenie príbuzných alebo osôb s príslušným nárokom/odškodnenie pozostalým v prípade smrti obeť – **NIE/ÁNO**. Odškodnenie sa neposkytuje za

bolesť a utrpenie príbuzných a iných osôb. Môže sa však poskytnúť dočasný príspevok. Podrobnejší opis je uvedený v predchádzajúcom texte.

Vypláca sa odškodnenie jednorazovo alebo v mesačných splátkach?

Odškodnenie a náhrada priznané výborom sa vyplatia približne 14 dní od vydania rozhodnutia výboru. Vyplatenie príslušnej sumy spracúva polícia v policajnom obvode, v ktorom bol trestný čin oznámený.

V prípade nárokov schválených na základe príslušného rozhodnutia sa suma vyplatí v rámci jednej platby.

Do akej miery má na moju šancu dostať odškodnenie a/alebo na výšku odškodnenia vplyv moje konanie v súvislosti s trestným činom, môj záznam vedený v registri trestov alebo to, že počas konania týkajúceho sa odškodnenia nespolutracujem?

Na žiadosti o odškodnenie a náhradu pre obeť trestných činov sa príslušným spôsobom vzťahujú všeobecné predpisy v rámci dánskeho práva týkajúce sa odškodnenia vrátane predpisov týkajúcich sa zníženia a zamietnutia odškodnenia z dôvodu účasti navrhovateľa na vzniku ujmy alebo z dôvodu jeho prijatia rizika vzniku ujmy. Prijatie rizika sa môže napríklad vzťahovať na ujmu na zdraví, ku ktorej došlo pri konfliktoch medzi motorkármi/gangmi.

Ak poškodená osoba dostatočne nespolutracuje pri vyšetrovaní prípadu, jej právo na odškodnenie môže zaniknúť. Je to napríklad vtedy, keď poškodená osoba odmietne podať polícii alebo súdu vysvetlenie.

Odškodnenie sa môže znížiť alebo zamietnuť aj vtedy, keď žiadateľ nespĺní svoje štandardné povinnosti spojené s obmedzením straty. Znamená to, že osoba, ktorá utrpela ujmu v dôsledku protiprávneho konania inej osoby, má povinnosť v čo najväčšej možnej miere obmedziť svoju stratu vyplývajúcu z danej ujmy.

Pri spracovaní žiadosti sa nijako neprihliada na záznam žiadateľa vedený v registri trestov. Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov nezískava záznamy vedené v registri trestov.

Ak žiadateľ nereaguje na výzvu dánskeho Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov predložiť dokumenty požadované na účely nároku, môže to mať vplyv na poskytnuté odškodnenie. Žiadateľ má povinnosť dostatočne podložiť svoj nárok dokumentmi.

Ako môže moju šancu dostať odškodnenie a/alebo jeho výšku ovplyvniť moja finančná situácia?

Spracovanie vašej žiadosti môže byť uprednostnené, napríklad ak ste dostali predvolanie z exekučného súdu, ak sú k dispozícii informácie o zhabaní majetku alebo ak ste dostali upomienku z banky súvisiacu s neplatením pravidelných výdavkov.

V prípade žiadostí týkajúcich sa straty príjmu si je dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov vedomý, že žiadateľ čelí zníženiu zdroja svojich príjmov, preto sa na tieto prípady kladie dôraz.

S výnimkou uvedených prípadov sa prípad neuprednostní výlučne z dôvodu finančnej situácie žiadateľa.

Finančná situácia žiadateľa nemá inak žiadny vplyv na možnosť získať odškodnenie ani na výšku odškodnenia.

Existujú nejaké ďalšie kritériá, ktoré môžu ovplyvniť moju šancu dostať odškodnenie a/alebo jeho výšku?

Odškodnenie ani náhrada škody sa neposkytujú, ak škodu spôsobenú žiadateľovi uhradil páchatel alebo ak sa na ňu vzťahuje poistenie či iné príspevky, ktoré majú povahu skutočného odškodnenia.

Žiadateľ musí v čo najväčšej možnej miere a v potrebnom rozsahu spolupracovať pri vyšetrovaní prípadu políciou. Zámerné zatajovanie informácií alebo podobný druh neochoty spolupracovať pri vyšetrovaní prípadu má zvyčajne za následok neposkytnutie odškodnenia.

Pre získanie odškodnenia od štátu je takisto podmienkou, aby žiadateľ počas prípadného trestného konania proti páchatelovi o odškodnenie požiadal alebo vyjadril v súvislosti s ním svoje stanovisko pred súdom.

V súlade so všeobecnými predpismi práva v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti musí medzi spáchaným trestným činom a ujmom existovať príčinná súvislosť.

Ako sa vypočíta výška odškodného?

Výška odškodného sa vypočíta v závislosti od konkrétneho nároku a sumy, o ktorú žiadateľ požiadal. Ak ste ako žiadateľ podložili svoj nárok dostatočnými dokumentmi, náhrada škody sa vypočíta na základe utrpenej straty. Pri každom nároku na odškodnenie dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov vypočíta výšku straty podľa platných pravidiel (napríklad strata príjmu sa vypočíta ako rozdiel medzi očakávaným príjmom a skutočným príjmom počas obdobia, na ktoré sa žiadosť vzťahuje). Ak ste predložili dokumenty týkajúce sa len časti vášho nároku, odškodnenie sa vyplatí len vo výške zodpovedajúcej zdokumentovanej sume. V niektorých prípadoch dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov vypočíta výšku nároku vo forme odhadovanej sumy. Môže to byť vtedy, keď ste výšku svojho nároku nedokázali vyčíslieť sami.

Výška odškodnenia sa vypočíta podľa platných sadzieb. Viaceré z týchto sadzieb sa raz ročne, 1. januára, upravujú. Napríklad sadzba na vyplatenie odškodnenia za bolesť a utrpenie je 200 DKK za deň práceneschopnosti (údaj z roku 2018). Trvalá ujma na zdraví sa vypočíta podľa stupňa ujmy a podľa tohto stupňa sa vyplatí aj odškodnenie, konkrétne vo výške 8 790 DKK za každý stupeň (údaj z roku 2018). Odškodnenie v prípade mimozmluvnej zodpovednosti a hrubého porušenia sa vypočíta podľa závažnosti a povahy trestného činu, ktorého je žiadateľ obeťou, ako aj podľa toho, o aký trestný čin ide.

Je stanovená minimálna/maximálna výška odškodnenia, ktorú možno poskytnúť?

Výška odškodnenia a náhrady škody nie je vo všeobecnosti ohraničená. V Dánsku v súčasnosti nie je stanovená minimálna výška sumy, ktorú možno poskytnúť ako odškodnenie a náhradu škody. Pri niektorých položkách je však stanovená maximálna výška, v ktorej možno vyplatiť odškodnenie. Príslušná maximálna výška je stanovená takto:

bolesť a utrpenie – 76 500 DKK (2018),
trvalá ujma na zdraví – 879 000 DKK (2018),
strata schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť – 9 227 500 DKK (2018),
dočasný príspevok – 165 500 DKK (2018),
majetková škoda – 132 000 DKK (2018).

Náhrada škody za trvalú ujmu na zdraví sa môže vo výnimočných prípadoch posúdiť vo výške 120 %, na základe čoho je maximálna suma 1 054 000 DKK (2018).

Očakáva sa odo mňa, že vo formulári na uplatnenie nároku uvediem konkrétnu sumu? Ak áno, sú k dispozícii nejaké pokyny k tomu, ako mám príslušnú výšku nároku vypočítať, alebo pokyny k iným aspektom?

Vypočítanie celkovej sumy sa neočakáva pri všetkých uplatňovaných nárokoch. Očakáva sa, že okrem jednotlivých položiek, za ktoré možno vyplatiť odškodnenie, uvediete sumu, za ktorú žiadate odškodnenie. Podmienkou na získanie odškodnenia však nie je vypočítanie výšky každého nároku. Spôsob výpočtu straty príjmu si môžete pozrieť na prednej strane formulára žiadosti. Ako žiadateľ alebo potenciálny žiadateľ sa vždy môžete obrátiť na výbor so žiadosťou o informácie o tom, ako máte vypočítať výšku svojho nároku na náhradu škody a akými dokumentmi máte nárok podložiť. Môžete takisto získať pokyny týkajúce sa toho, na ktoré faktory sa kladie dôraz pri jednotlivých položkách, za ktoré možno vyplatiť odškodnenie.

Nevyžaduje sa vypočítať výšku odškodnenia za psychickú ujmu, pretože náhrada škody sa vypočíta na základe sadzieb v závislosti od rozsahu ujmy.

Zníži sa odškodnenie, ktoré mi vypláť úrad/orgán, o prípadné odškodnenie, ktoré som získal z iných zdrojov (napríklad od svojho zamestnávateľa alebo v rámci súkromného poistenia)?

Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov neposkytuje odškodnenie, ak náhradu škody žiadateľovi uhradil páchatel' alebo ak sa na ňu vzťahuje poistenie či iné príspevky, ktoré majú povahu skutočného odškodnenia. Preto v zásade nejde o otázku, či sa pri spracovaní nároku dánskym Výborom pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov z výšky odškodnenia odpočíta poistná suma, ale skôr o otázku, kto by mal odškodnenie vyplatiť. Ak sa zistí, že poisťovňa odmietla vyplatiť odškodnenie, prípadom sa môže zaoberať dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov.

Ak mal žiadateľ uzavreté súkromné poistenie proti úrazu a dostal odškodnenie za invaliditu alebo odškodnenie za trvalú ujmu na zdraví, nevyplýva z toho zníženie alebo zamietnutie odškodnenia za trvalú ujmu na zdraví alebo odškodnenia za stratu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Takisto ak boli navrhovateľovi v súvislosti ujmou priznané dávky sociálneho zabezpečenia z verejných zdrojov (napríklad dôchodok, príspevok k mzde a pod.), odškodnenie sa tým neznižuje.

Ak mal navrhovateľ uzavreté poistenie v zdravotnej poisťovni, nebude mu vyplatená náhrada výdavkov na liečbu, pokiaľ sú tieto výdavky hradené z daného poistenia. Okrem toho sa odškodnenie neposkytuje v prípade, že liečbu možno poskytovať bezplatne prostredníctvom verejného zdravotného poistenia alebo prostredníctvom iných verejných služieb.

Pokiaľ ide o pracovné úrazy, dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov môže vyplatiť odškodnenie iba za bolesť a utrpenie, odškodnenie za stratu príjmu a vyrovnávacie nároky, ako aj odškodnenie v prípade mimozmluvnej zodpovednosti a hrubého porušenia, pretože všetky ostatné položky vrátane odškodnenia za výdavky na zotavenie a pod. sú kryté zo zákonného poistenia proti pracovným úrazom, ktoré zabezpečuje zamestnávateľ.

Môžem z odškodnenia dostať preddavkovú platbu? Ak áno, za akých podmienok?

Platí základná zásada, že odškodnenie a náhrada škody sa nevyplácajú vopred, ale až po ukončení spracovania nároku.

Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov sa riadi politikou, podľa ktorej sa v niektorých prípadoch vypláca odškodnenie spojené s trvalou ujmou na zdraví. Základným postupom je, že dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov počká, kým Úrad pre poistenie v oblasti trhu práce (*Erhvervsikring*) vydá vyhlásenie o stupni odškodnenia. Ak sa však považuje za pravdepodobné, že žiadateľ utrpel významnú trvalú ujmu na zdraví výlučne v dôsledku daného úrazu, dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov môže v tejto súvislosti priznať náhradu za spôsobenú škodu.

Môžem dostať doplnujúce alebo dodatočné odškodnenie (napríklad v nadväznosti na zmenu okolností alebo zhoršenie zdravotného stavu a pod.) po tom, ako bolo vydané rozhodnutie v hlavnom konaní?

Áno. Ak sa po tom, ako dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov vydá príslušné rozhodnutie, zistí, že došlo k zhoršeniu ujmy, čo má za následok ďalšie straty, výbor sa týmito stratami môže zaoberať. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že na predloženie nároku dánskému Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov sa vzťahuje dvojročná lehota. Táto dvojročná lehota začína plynúť od okamihu, keď sa navrhovateľ dozvedel alebo sa mal dozvedieť, že v dôsledku ujmy vznikli ďalšie straty.

Odškodnenie za budúce náklady na zotavenie a iné budúce straty v dôsledku ujmy sa stanoví ako jednorazová suma. Preto ak žiadateľ už dostal odškodnenie za budúce náklady na zotavenie a pod., nemôže sa mu neskôr povoliť znovu prípad otvoriť výlučne s cieľom získať dodatočné odškodnenie za náklady na zotavenie a iné straty.

Aké podporné dokumenty mám k svojmu nároku priložiť?

Nie sú stanovené žiadne požiadavky, aby žiadateľ k žiadosti priložil podporné dokumenty. Žiadosť dánskému Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov predkladá polícia, ktorá výboru zasiela dokumenty zo spisov týkajúcich sa trestného konania.

Ak dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov stanoví, že žiadosť patrí do rozsahu pôsobnosti zákona o odškodnení obetí, bude nároky naďalej považovať za predložené. Pri spracovaní týchto nárokov výbor často potrebuje rôzne dokumenty v závislosti od druhov nárokov, v prípade ktorých žiadateľ žiada o odškodnenie. Spracovanie prípadu sa môže urýchliť, ak žiadateľ spolu s formulárom žiadosti predloží dokumenty týkajúce sa predložených nárokov. Žiadateľovi sa takisto odporúča, aby spolu so žiadosťou predložil prípadný doklad o tom, že mu jeho poisťovňa odmietla uhradiť odškodnenie za spôsobenú škodu.

Dokumentácia môže napríklad pozostávať z príjmových dokladov k výdavkom, ktoré vznikli v spojení s porušením dánskeho trestného zákonníka. Okrem toho sa pri určovaní rozsahu ujmy často využíva zdravotná dokumentácia a lekárske potvrdenia. Pokiaľ ide o stratu príjmu a stratu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, žiadateľ by mal predložiť dokumenty týkajúce sa jeho príjmov tak pred vznikom ujmy, ako aj po jej vzniku vo forme výplatných pásov, ročného zúčtovania a prípadne vo forme vyhlásenia o výške mzdy od zamestnávateľa. V niektorých prípadoch sa používajú aj spisy príslušnej obce.

V prípadoch, keď dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov dospeje k záveru, že na spracovanie prípadu sú potrebné ďalšie dokumenty, upozorní na to žiadateľa a požiada ho, aby príslušné dokumenty predložil.

Sú s predložením a so spracovaním žiadosti na uplatnenie nároku spojené nejaké administratívne alebo iné poplatky?

Nie. Spracovanie prípadu dánskym Výborom pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov je pre žiadateľa bezplatné.

Ktorý orgán rozhoduje o nárokoch na odškodnenie (vo vnútroštátnych prípadoch)?

V Dánsku vydáva rozhodnutie o odškodnení a náhrade škody pre obeť trestných činov výbor zriadený ministerstvom spravodlivosti. Tento orgán sa nazýva dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov.

Rozhodnutie môžu vydávať aj dánske sudy buď počas trestného konania, alebo v rámci neskoršieho občianskoprávneho konania, napríklad ak je rozhodnutie dánskeho Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov napadnuté na súde.

Kam mám poslať žiadosť o uplatnenie nároku (vo vnútroštátnych prípadoch)?

Žiadosť je potrebné poslať na políciu v policajnom obvode, v ktorom bol trestný čin oznámený. Polícia následne zašle žiadosť dánskemu Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov spolu s dokumentmi zo spisov týkajúcich sa trestného konania.

Ak už máte v dánskom Výbore pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov otvorený prípad, musíte predložiť vytlačenú kópiu žiadosti výboru na túto adresu: Toldboden 2, 2. sal, DK-8800 Viborg, alebo elektronicky na adresu erstatningsnaevnet@erstatningsnaevnet.dk.

Musím sa zúčastniť na konaní a/alebo na rozhodovaní o mojej žiadosti na uplatnenie nároku?

Administratívne spracovanie

Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov posudzuje žiadosti písomne. Rozhodnutie sa vydá v písomnej forme a žiadateľovi sa zašle buď vytlačená kópia alebo sa mu pošle kópia elektronickou poštou. Žiadateľ sa preto nemusí na konaní zúčastniť osobne.

Súdne konanie

Ak sa nárokom zaoberá súd počas trestného konania alebo neskôr v rámci žaloby podanej proti dánskemu Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov, žiadateľ má príležitosť osobne sa zúčastniť na hlavnom pojednávaní. Prítomnosť žiadateľa sa nevyžaduje, ak ho zastupuje právny zástupca a ak nie je predvolaný, aby svedčil pred súdom.

Ako dlho (približne) trvá, kým z príslušného orgánu dostanem rozhodnutie o nároku na odškodnenie?

Čas na spracovanie prípadu zo strany dánskeho Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov sa môže v jednotlivých prípadoch značne líšiť. V závislosti od osobitných okolností prípadu to môže okrem iných vecí byť spojené s prípadnou potrebou získať doplňujúce informácie od rôznych strán, napríklad od polície, lekárov alebo iných orgánov. Podobne v prípadoch týkajúcich sa trvalej ujmy na zdraví alebo straty schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť môže byť potrebné predložiť prípad Úradu pre poistenie v oblasti trhu práce, čím sa čas na spracovanie prípadu môže predĺžiť.

Vyššie 50 % nových prípadov doručených dánskemu Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov sa spracuje do 50 dní v súlade s mimoriadne rýchlym postupom, ktorý sa používa v nekomplikovaných prípadoch. Patria sem prípady, keď bol vydaný konečný rozsudok týkajúci sa tak otázky viny, ako aj výšky odškodnenia.

Ak prípad nemožno vyriešiť v súlade s týmto mimoriadnym rýchlym postupom, obvyklý čas na vybavenie prípadu zo strany dánskeho Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov je v súčasnosti do 18 mesiacov od prijatia novej žiadosti o odškodnenie.

Spracovanie vášho prípadu môžete urýchliť tým, že výboru predložíte dôkazy o svojich nárokoch. Dokumentácia môže pozostávať napríklad z príjmových dokladov o nákupe liekov, lekárskeho potvrdenia týkajúceho sa obdobia choroby alebo z vyhlásenia zamestnávateľa o strate príjmu v dôsledku ujmy.

Ak s rozhodnutím orgánu nesúhlasím, ako proti nemu môžem namietať?

Proti rozhodnutiu dánskeho Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov sa nemožno odvolať na iných správnych orgánoch. Ak chcete dosiahnuť zmenu rozhodnutia, je potrebné najskôr sa obrátiť na dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov a vysvetliť dôvody, pre ktoré s rozhodnutím nesúhlasíte. Výbor potom posúdi, či existuje dôvod na opätovné otvorenie preskúmania prípadu. Kritériom zvyčajne je, aby žiadateľ poskytol nové a relevantné informácie, ktoré majú význam z hľadiska výsledku v danom prípade.

Ak dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov svoje rozhodnutie potvrdí, môžete dať rozhodnutie výboru preskúmať na súde.

Máte takisto možnosť odvolať sa parlamentnému ombudsmanovi.

Kde nájdem potrebné formuláre a ďalšie informácie o tom, ako si uplatniť nárok?

Formuláre a informácie o tom, ako postupovať pri žiadosti o odškodnenie a náhradu škody, sú k dispozícii na webovom sídle dánskeho Výboru pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov: <http://www.erstatningsnaevnet.dk/da/GlobalMenu/english.aspx>

Je dostupná nejaká asistenčná linka alebo webové sídlo, ktoré môžem využiť?

Navrhovatelia, ktorí majú otázky týkajúce sa odškodnenia pre obeť trestných činov, sa môžu obrátiť na dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov na telefónnom čísle: +45 3 392 3334 v pondelok až štvrtok v čase od 10.00 do 15.00 hod. a v piatok od 10.00 do 14.00 hod.

Môžem získať právnu pomoc (pomoc právnik) s vypracovaním žiadosti o uplatnenie nároku?

Áno. Ako poškodená osoba počas trestného konania môžete za určitých podmienok mať právo dostať prideleného procesného zástupcu. Úlohou procesného zástupcu je pomáhať pri uplatňovaní nároku na náhradu škody v rámci trestného konania aj v rámci postupu vykonávaného dánskym Výborom pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov.

Dánsky Výbor pre odškodnenie za ujmy v dôsledku trestných činov nemôže žiadateľovi vymenovať právneho zástupcu. Vymenovanie vykonáva súd v súdnom obvode, v ktorom bol trestný čin spáchaný.

Okrem toho v Dánsku existujú rôzne organizácie poskytujúce právnu pomoc.

Existujú nejaké organizácie na podporu obetí, ktoré mi pomôžu uplatniť si nárok na odškodnenie?

Hjælp Voldsofre (Rådhusstræde 7, 1. sal, DK-8900 Randers C, e-mailová adresa: voldsofre@voldsofre.dk),

Offerrådgivningen (Vesterballevej 5, DK-7000 Fredericia, e-mailová adresa: info@offerraadgivning.dk).

Posledná aktualizácia: 17/12/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.